

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

TVIRTINU
Finansų ministras
Kristupas Vaitiekūnas
2025 m. gruodžio 18 d. Nr. 45P-25

KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMO IŠVADA

2025 m. gruodžio 12 d. Nr. 1
Vilnius

<p>1. Viešojo sektoriaus subjektas, kuriame atliktas korupcijos pasireiškimo tikimybės (toliau – KPT) nustatymas, (veiklos sritis (-ys), kurioje (-iose) buvo atliekamas KPT nustatymas, jos (jų) trumas aprašymas)</p>	<p>KPT nustatymas atliktas Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – FM) veiklos – valstybės politikos finansų rinkų ir finansinių paslaugų srityje formavimas, organizavimas, koordinavimas ir jos įgyvendinimo kontrolė (valstybės politikos loterijų ir lošimų veiklos valstybinės priežiūros srityje vykdymo koordinavimas ir kontrolė) – srityje (toliau – Veiklos sritis).</p> <p><i>Veiklos srities trumas aprašymas:</i></p> <p>FM koordinuoja ir kontroliuoja valstybės politikos loterijų ir lošimų veiklos valstybinės priežiūros srityje vykdymą rengdama Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių loterijas, žaidimus žaidimų automatais ir azartinius lošimus (toliau kartu – lošimai), lošimų priežiūrą, pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevenciją, kiek tai susiję su lošimais, projektus (toliau kartu – teisės aktų projektai). Teisės aktų projektai rengiami vadovaujantis teisės aktuose, taip pat FM vidaus dokumentuose, reglamentuojančiuose teisės aktų projektų rengimą, derinimą ir (ar) teikimą Vyriausybei, nustatyta tvarka. Pažymėtina, kad Veiklos srityje funkcijas atliekantis FM Finansų rinkų politikos departamentas (toliau – Departamentas) nevykdo tiesioginės lošimų priežiūros funkcijų, politikos formavimo ir politikos įgyvendinimo funkcijos yra atskirtos. Įgyvendinamosios sektoriaus priežiūros funkcijos yra priskirtos Lošimų priežiūros tarnybai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos. Departamentas, atlikdamas jam priskirtas funkcijas lošimų priežiūros srityje, rengia, derina FM viduje ir su suinteresuotais subjektais, teikia Vyriausybei teisės aktų, reglamentuojančių lošimus ir (ar) jų priežiūrą, projektus, pagal kompetenciją atstovauja FM posėdžiuose, susitikimuose, svarstymuose ir darbo grupėse kitose ministerijose bei valstybės valdžios ir valdymo institucijose bei įstaigose pristatant FM poziciją ir (ar) svarstant Departamento parengtus teisės aktų projektus.</p> <p>Rengiant teisės aktų, reglamentuojančių lošimus ir jų priežiūrą, projektus, vadovujamasi:</p> <p>Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymu; Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymu; Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298 „Dėl Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais); Lietuvos Respublikos finansų ministerijos darbo reglamentu, patvirtintu Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003 m. spalio 15 d. įsakymu</p>
--	--

	Nr. 1K-251 „Dėl Lietuvos Respublikos finansų ministerijos darbo reglamento patvirtinimo“; Dokumentų rengimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. V-117 „Dėl Dokumentų rengimo taisyklių patvirtinimo“; Lietuvos Respublikos Seimo statutu.																																										
2. Asmenys (subjektai), atlikę viešojo sektoriaus subjekto KPT nustatymą	1) FM Personalo valdymo skyriaus vedėjas Livijus Čižikas; 2) FM Personalo valdymo skyriaus vyriausioji specialistė Lidija Vaišnorienė; 3) Korupcijos prevencijos koordinavimo ir kontrolės komisija, sudaryta Lietuvos Respublikos finansų ministro 2007 m. rugsėjo 20 d. įsakymu Nr. 1K-261 „Dėl korupcijos prevencijos finansų ministro valdymo srityse ir informacijos apie pažeidimus administravimo Finansų ministerijoje“, kuri šios išvados projektą svarstė ir jam pritarė (2025 m. gruodžio 16 d. sprendimas Nr. 31P-4 „Dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo Finansų ministerijoje 2025 metais rezultatų svarstymo ir teikimo finansų ministrui“).																																										
3. KPT nustatymo pradžios ir pabaigos laikas. Analizuotas laikotarpis	KPT nustatymo pradžios laikas – 2025 m. rugpjūčio 27 d., pabaigos laikas – 2025 m. lapkričio 30 d. Analizuotas laikotarpis – nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. iki 2025 m. rugsėjo 1 d.																																										
4. Nustatytos rizikos, jų lygiai, suskirstymas pagal svarbą – POVEIKIS:	<table border="1"> <tr> <td>Katastrofinis</td> <td>5</td> <td>10</td> <td>15</td> <td>20</td> <td>25</td> </tr> <tr> <td>Kritinis</td> <td>4</td> <td>8</td> <td>12</td> <td>16</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Pastebimas</td> <td>3</td> <td>6</td> <td>9</td> <td>12</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>Žemas</td> <td>2</td> <td>4</td> <td>6</td> <td>8</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Nereikšmingas</td> <td>1X</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Labai žema</td> <td>Žema</td> <td>Vidutinė</td> <td>Aukšta</td> <td>Labai aukšta</td> </tr> <tr> <td colspan="6" style="text-align: center;">TIKIMYBĖ</td> </tr> </table>	Katastrofinis	5	10	15	20	25	Kritinis	4	8	12	16	20	Pastebimas	3	6	9	12	15	Žemas	2	4	6	8	10	Nereikšmingas	1X	2	3	4	5		Labai žema	Žema	Vidutinė	Aukšta	Labai aukšta	TIKIMYBĖ					
Katastrofinis	5	10	15	20	25																																						
Kritinis	4	8	12	16	20																																						
Pastebimas	3	6	9	12	15																																						
Žemas	2	4	6	8	10																																						
Nereikšmingas	1X	2	3	4	5																																						
	Labai žema	Žema	Vidutinė	Aukšta	Labai aukšta																																						
TIKIMYBĖ																																											
4.1. Raudonas rizikingumo lygis (žemėjančia tvarka nuo didžiausio balo)	Nenustatyta.																																										
4.2. Geltonas rizikingumo lygis (žemėjančia tvarka nuo didžiausio balo)	Nenustatyta.																																										

<p>4.3. Žalias rizikingumo lygis (žemėjančia tvarka nuo didžiausio balo)</p>	<p>R₁ – nevienodai traktuojamos ir vertinamos strateginėse antikorupcijos gairėse (toliau – Gairės)¹ nurodytos rizikos. Rizikos poveikis (P₁) – nereikšmingas, 1 balas².</p> <p>Rizikos tikimybės lygis (T₁) – labai žemas, 1 balas³. Nustatytas žemas rizikingumo lygis (balais): R₁ = 1 balas⁴ (R₁ = P₁ × T₁ = 1 × 1 = 1 balas).</p> <p>R₂ – galima (hipotetinė) rizika, kad Veiklos srityje funkcijas atliekančių darbuotojų atžvilgiu vykdomas perteklinis lobistų ir jų grupių spaudimas gali iškreipti sprendimų priėmimo procesą ir lemti viešojo intereso neatitinkančius sprendimus.</p> <p>Rizikos poveikis (P₂) – nereikšmingas, 1 balas. Rizikos tikimybės lygis (T₂) – labai žemas, 1 balas. Nustatytas žemas rizikingumo lygis (balais): R₂ = 1 balas (R₂ = P₂ × T₂ = 1 × 1 = 1 balas).</p>
<p>Kita informacija</p>	
<p>5. Pasiūlymai dėl nustatytų rizikų mažinimo priemonių taikymo</p>	<p>1. Inicijuoti Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos ir Departamento specialistų diskusiją Gairėse nurodytų rizikų vertinimo ir valdymo klausimais ir bendrų išvadų pagrindu pateikti FM vadovybei pasiūlymus dėl atitinkamų Veiklos sritį reglamentuojančių teisės aktų nuostatų tobulinimo poreikio, apimties ir reikalingų antikorpucinių nuostatų įtvirtinimo.</p> <p>2. Organizuoti praktiniais pavyzdžiais pagrįstus FM darbuotojų mokymus, kurie padėtų sumažinti ar išvengti nepagrįstų sprendimų priėmimo rizikos dėl perteklinio išorinio spaudimo – geriau suprasti lobistinės įtakos ribas ir tai, kada siūlymai yra neobjektyvūs ar neskaidrūs, lengviau atsispirti galimam lobistų spaudimui.</p> <p>3. Parengti atmintinę FM darbuotojams lobistinės įtakos nustatymo ir neigiamos šios įtakos valdymo klausimais.</p> <p>4. FM interneto svetainės skyrelyje „Korupcijos prevencija“ ir FM intranete nuolat skelbti aktualią informaciją lobistinės veiklos klausimais.</p>
<p>6. Kitos pastabos</p>	<p>KPT nustatymas atliktas įgyvendinant Lietuvos Respublikos finansų ministro 2025 m. rugpjūčio 26 d. įsakymą Nr. 1K-211 „Dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo 2025 metais“.</p>
<p>7. Priedai</p>	<p>Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo išvados priedas.</p>
<p>Išvadą parengęs asmuo</p>	<p>FM Personalo valdymo skyriaus vyriausioji specialistė Lidija Vaišnorienė.</p>

¹ Strateginės antikorpucijos gairės pateiktos Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos 2025 m. vasario 14 d. rašte Nr. 4-01-1415 „Dėl strateginių antikorpucijos gairių Ministrui Pirmininkui“.

² Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2021 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. 2-246 „Dėl Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos rekomendacijų patvirtinimo“, (toliau – Rekomendacijos) 15 punktas.

³ Rekomendacijų 16 punktas.

⁴ Rekomendacijų 19 punktas.

<p>1. Rizika (pavadinimas, lygis)</p>	<p>R₁ – nevienodai traktuojamos ir vertinamos strateginėse antikorupcijos gairėse, pateiktose Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos (toliau – STT) 2025 m. vasario 14 d. rašte Nr. 4-01-1415 „Dėl strateginių antikorupcijos gairių Ministrui Pirmininkui“, (toliau – Gairės) nurodytos rizikos.</p> <p>Rizikos poveikis (P₁) – nereikšmingas, 1 balas¹. Rizikos tikimybės lygis (T₁) – labai žemas, 1 balas². Nustatytas žemas rizikingumo lygis (balais): R₁ = 1 balas³ (R₁ = P₁ × T₁ = 1 × 1 = 1 balas).</p> <p>R₂ – galima (hipotetinė) rizika, kad Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – FM) veiklos – valstybės politikos finansų rinkų ir finansinių paslaugų srityje formavimas, organizavimas, koordinavimas ir jos įgyvendinimo kontrolė (valstybės politikos loterijų ir lošimų veiklos valstybinės priežiūros srityje vykdymo koordinavimas ir kontrolė) – srityje (toliau – Veiklos sritis) funkcijas atliekančių darbuotojų atžvilgiu vykdomas perteklinis lobistų ir jų grupių spaudimas gali iškreipti sprendimų priėmimo procesą ir lemti viešojo intereso neatitinkančius sprendimus.</p> <p>Rizikos poveikis (P₂) – nereikšmingas, 1 balas⁴. Rizikos tikimybės lygis (T₂) – labai žemas, 1 balas⁵. Nustatytas žemas rizikingumo lygis (balais): R₂ = 1 balas⁶ (R₂ = P₂ × T₂ = 1 × 1 = 1 balas).</p>
<p>2. Veiklos sritis (-ys) ir viešojo sektoriaus subjekto administracijos padalinys (-iai), kuriame (-iuose) nustatyta korupcijos pasireiškimo tikimybė</p>	<p>Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas (toliau – KPTN) atliktas FM Veiklos srityje.</p> <p>Rizikos R₁ ir R₂ galimos FM Finansų rinkų politikos departamente (toliau – Departamentas), kuris Veiklos srityje atlieka šias jo nuostatuose nustatytas funkcijas: loterijų, žaidimų žaidimų automatais ir azartinių lošimų, lošimų priežiūros srityje, rengia, derina FM viduje ir su suinteresuotais subjektais, teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei teisės aktų, reglamentuojančių loterijas ir lošimus ir (ar) jų priežiūrą, projektus, pagal kompetenciją atstovauja FM posėdžiuose, susitikimuose, svarstymuose ir darbo grupėse kitose ministerijose ir valstybės valdžios ir valdymo institucijose bei įstaigose pristatant FM poziciją ir (ar) svarstant Departamento parengtus teisės aktų projektus.</p>
<p>3. Esama padėtis (situacijos aprašymas)</p>	<p>KPTN reikalinga informacija surinkta parengus ir pateikus Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo klausimyną (toliau – Klausimynas) Departamentui. Prie išvadų dėl korupcijos rizikų lygio ir tikimybės prieita aptarus su Departamento vadovybe ir atsakingais darbuotojais informaciją Klausimyne pateiktais klausimais ir išanalizavus surinktos informacijos ir atliekamų procedūrų atitiktį Veiklos sritį reglamentuojančių teisės aktų reikalavimams.</p> <p>KPTN tikslas – vadovaujantis Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos rekomendacijomis, patvirtintomis STT direktoriaus 2021 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. 2-246 „Dėl Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos rekomendacijų patvirtinimo“, įvertinti, ar FM nustatytos ir tinkamai įgyvendinamos vidaus kontrolės ir korupcijos prevencijos</p>

¹ Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2021 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. 2-246 „Dėl Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos rekomendacijų patvirtinimo“, (toliau – Rekomendacijos) 15 punktas.

² Rekomendacijų 16 punktas.

³ Rekomendacijų 19 punktas.

⁴ Rekomendacijų 15 punktas.

⁵ Rekomendacijų 16 punktas.

⁶ Rekomendacijų 19 punktas.

	<p>procedūros, skirtos mažinti korupcijos atsiradimo rizikoms, nurodytoms Gairėse. STT, įvertinusi antikorpucinę aplinką ir korupcijos rizikas ministerijų valdymo srityse, Ministrui Pirmininkui ir kiekvienam ministrui, įskaitant finansų ministrą, pateikė strategines antikorpucijos gaires, siekdama padėti valdyti su korupcija susijusias rizikas Vyriausybės ir ministerijų veikloje.</p> <p>1. Dėl R₁ rizikos Gairėse pažymima:</p> <p>1) STT 2021–2023 metais atliko 16 antikorpucinių teisės aktų vertinimų dėl azartinių lošimų ir loterijų organizavimo ir kontrolės teisinio reguliavimo. Į daugumą pateiktų pastabų nebuvo atsižvelgta. Vėliau kilo „BaltCap“, UAB, skandalas ir tik tada buvo pradėta svarstyti, ar pakankamas teisinis reguliavimas ir ką būtina tobulinti lošimų priežiūros, pinigų plovimo prevencijos ir finansinių institucijų veiklos kontrolės srityse;</p> <p>2) dėl ydingo loterijų ir azartinių lošimų organizavimo priežiūros mechanizmo kilo šios rizikos („palankesnių sąlygų veiklai sukūrimo rizikingiausiai lošimų organizatorių grupei – nuotoliniams azartiniam lošimams, užimantiems didžiausią dalį rinkos ir generuojantiems didžiausias pajamas, draudimų atsiskaityti banko kortelėmis lošimų vykdymo vietose, galimybių į priklausomybę linkusiam asmeniui registruoti „Apsiribojusių galimybę lošti asmenų registre“ nenorą dalyvauti loterijose nesuteikimo, nepakankamos azartinių lošimų ir loterijų organizatorių veiklos kontrolės (net nereglamentuotos kai kurių loterijų rūšių kontrolės) ir jos nustatymo žemesnės galios teisės aktuose“).</p> <p>Kadangi Gairėse nepateikta detalesnė informacija apie minėtas rizikas patvirtinančias faktines aplinkybes, atliekant KPTN parengtame Klausimyne buvo suformuluoti ir Departamentui pateikti klausimai, kurie padėtų nustatyti, ar Gairėse nurodyta korupcijos rizika realiai egzistuoja, ar galimai yra hipotetinė, kokie yra šią riziką patvirtinantys ar paneigiantys argumentai, galimi rizikos veiksniai, ar ši rizika priklauso nuo Departamente pagal kompetenciją priimamų sprendimų ir atliekamų teisės aktų rengimo procedūrų, kokiomis korupcijos prevencijos priemonėmis galima pašalinti ar sumažinti šių veiksmų neigiamą poveikį.</p> <p>Susipažinus su Departamento pateiktais atsakymais į Klausimyno klausimus ir išnagrinėjus duomenis apie teisės aktų projektų derinimą Teisės aktų registre (toliau – TAR), paaiškėjo, kad Departamento pateikta informacija paneigia Gairėse pateiktą informaciją, kad „tik kilus „BaltCap“ skandalui“ buvo pradėta svarstyti, ar pakankamas Veiklos srities teisinis reguliavimas ir ką būtina tobulinti“.</p> <p>Departamentas, pateikdamas nuorodas į TAR duomenis, atkreipė dėmesį, kad dar iki 2024 metų pradžioje spaudoje pavišintos istorijos apie investicinio fondo buvusio partnerio galimai pasisavintus keliasdešimt milijonų eurų, dalį kurių pastarasis galimai pralošė, FM 2023 m. birželio 21 d. viešoms konsultacijoms pateikė Lietuvos Respublikos azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 2, 6, 7¹, 7², 7³, 8, 10, 11, 15¹, 16, 16¹, 17, 18, 20, 20¹, 20⁴, 20⁷, 28, 29, 29¹, 29², 30 straipsnių, trečiojo skirsnio pakeitimo, Įstatymo papildymo 7⁴, 15² straipsniais ir 8¹ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo (toliau – ALĮ projektas) ir Lietuvos Respublikos loterijų įstatymo Nr. IX-1661 2, 11, 16, 18, 28, 29 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 28¹ straipsniu įstatymo projektus⁷ (pirminė projektų versija viešoms konsultacijoms teikta 2022 m. liepos 1 d.). Atsižvelgiant į STT antikorpucinio vertinimo išvados pateiktas rekomendacijas (kurių didžioji dalis susijusi su draudimų, ribojimų ar įpareigojimų nustatymu įstatymų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose), į šiuos įstatymų projektus buvo įtrauktos ir korupcijos pasireiškimo riziką mažinančios nuostatos:</p>
--	---

⁷ Prieiga internete [DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS AZARTINIŲ LOŠIMŲ ĮSTATYMO NR. IX-325 2, 6, 71, 72, 73, 8, 10, 11, 151, 1...](#)

1) dėl baudos nustatymo tvarkos įtvirtinimo įstatymu (ALĮ projekto 24 straipsniu keičiamas Lietuvos Respublikos azartinių lošimų įstatymo (toliau – ALĮ) 29(2) straipsnis);

2) dėl atsakomybę lengvinančių aplinkybių baigtinio sąrašo nustatymo (ALĮ projekto 25 straipsniu keičiamo ALĮ 29(1) straipsnis);

3) dėl konkrečių lošimų organizavimo vietos poveikio viešajai tvarkai, švietimui, kultūrai, visuomenės sveikatai, gyvenamajai aplinkai ir kriminogeninei situacijai vertinimo kriterijų, kurie būtų bendri ir privalomi taikyti visoms savivaldybėms priimant sprendimą dėl sutikimo atidaryti ar steigti lošimų organizavimo vietą ar tęsti lošimų organizavimo veiklą lošimų organizavimo vietoje (ALĮ projekto 21 straipsniu keičiamo ALĮ 25 straipsnis (siūloma III skirsnį dėstyti nauja redakcija));

4) dėl totalizatoriaus ir lažybų punktų steigimo tvarkos įtvirtinimo įstatymu (ALĮ projekto 21 straipsniu siūloma III skirsnį dėstyti nauja redakcija);

5) dėl finansinės atskaitomybės, įrangos sertifikavimo reikalavimų visų rūšių lošimų organizatoriams suvienodinimo, atsižvelgiant į STT rekomendaciją dėl ydingos praktikos, kai papildomi kontrolės mechanizmai nustatomi tik daliai tam tikro sektoriaus ūkio subjektų;

6) dėl aiškiai reglamentuotų Lošimų priežiūros tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – LPT) veiksmų (eliminuojant pasirinkimo teisę) duoti privalomus nurodymus nustačius nelegalios nuotolinių lošimų veiklos atvejus (ALĮ projekto 20 straipsniu keičiamas ALĮ 20(7) straipsnis).

Departamentas, remdamasis viešai žiniasklaidoje skelbiama informacija, pažymėjo, kad viešai minima lošimų bendrovė nesilaikė Atsakingo lošimo organizavimo rekomendacijų, patvirtintų LPT direktoriaus 2021 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. DIE-417 „Dėl Atsakingo lošimo organizavimo rekomendacijų patvirtinimo“, ir Atsakingo lošimo organizavimo gairių, patvirtintų LPT direktoriaus 2023 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. DIE-350 „Dėl Atsakingo lošimo organizavimo gairių patvirtinimo“, ir leido problemų dėl ištraukimo į lošimus ar net lošimų priklausomybę turinčiam asmeniui netrukdomai (nepertraukiamai) lošti ir pralošti dideles sumas pinigų. Atsižvelgdamas į tai, kad lošimų bendrovių deklaruojamas atsakingo lošimo organizavimo rekomendacijų laikymasis yra gana formalus, Departamentas informavo, kad inicijavo ALĮ pakeitimus, kuriais atsakingo lošimo organizavimo reikalavimai ir prievolės buvo įtvirtintos ALĮ 10⁴ straipsnyje, papildomai 7³ straipsnio 2 dalies 3 punkte ir 16 straipsnyje.

Pažymėtina, kad įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytas reglamentavimas negali užtikrinti, kad asmenys nebus linkę jų pažeisti ar atlikti neteisėtus veiksmus. Todėl svarbu ne tik tobulinti lošimų priežiūros, pinigų plovimo prevencijos, finansinių institucijų veiklos kontrolės teisinį reguliavimą, bet ir užtikrinti, kad pagal kompetenciją esamus teisės aktų reikalavimus tinkamai įgyvendintų ir su nagrinėjamu atveju susijusios visos kitos atsakingos institucijos, t. y. pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos reikalavimų įgyvendinimą koordinuojanti Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, kuri atsakinga už pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevenciją, atlieka finansų įstaigų ir kitų įpareigotųjų subjektų Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatyme (toliau – PPTFPĮ) nustatytų pinigų plovimo ir teroristų finansavimo priemonių įgyvendinimo priežiūrą ir kuriai teikiami pranešimai apie įtartinas finansines operacijas.

Veiklos srities reglamentavimas yra tęstinis procesas, kuriam turi įtakos įvairūs išoriniai veiksniai ir probleminės situacijos, neišskiriant ir „BaltCap“, UAB, skandalo, dėl kurio vyksta teisminiai procesai. Todėl šiuo metu nėra galimybės objektyviai įvertinti, ar reikalingi ir kokie reikalingi su nagrinėjamu atveju susiję sprendimai dėl teisės aktų tobulinimo pagal FM kompetenciją.

Gairėse pažymėtos ir rizikos dėl ydingo loterijų ir azartinių lošimų organizavimo priežiūros mechanizmo („palankesnių sąlygų veiklai sukūrimo rizikingiausiai lošimų organizatorių grupei – nuotoliniams azartiniam lošimams, užimantiems

didžiausią dalį rinkos ir generuojantiems didžiausias pajamas, draudimų atsiskaityti banko kortelėmis lošimų vykdymo vietose, galimybių į priklausomybę linkusiam asmeniui registruoti „Apsiribojusių galimybę lošti asmenų registre“ nenorą dalyvauti loterijose nesuteikimo, nepakankamos azartinių lošimų ir loterijų organizatorių veiklos kontrolės (net nereglamentuotos kai kurių loterijų rūšių kontrolės) ir jos nustatymo žemesnės galios teisės aktuose“).

Departamentas nepritaria Gairių nuostatoms dėl ydingo loterijų ir azartinių lošimų organizavimo priežiūros mechanizmo ir atliekant KPTN pateikė savo nuomonę ir argumentus aptariamam klausimui.

Departamentas pažymi, kad negrynųjų pinigų naudojimo draudimas yra vienas iš svarbių lošėjo interesų apsaugos būdų, t. y. lošėjas, ypač turintis polinkį į priklausomybę, turi galimybę pralošti tik su savim turimą konkrečią pinigų sumą, o norint gauti papildomų grynųjų pinigų sumą – tenka bent trumpam palikti lošimo vietą. Ekspertų vertinimu, bent trumpa nepertraukiamo lošimo pertrauka sudaro prielaidas lošėjui pakeisti elgseną, veiksmus bei galimai gauti pagalbą. STT nurodo kitą šio draudimo aspektą – galimą pinigų plovimo rizikos didėjimą. 2021 m. Departamentas kartu su LPT atliko pinigų plovimo rizikos ir lošėjo apsaugos „už“ ir „prieš“ vertinimą, kurį pristatė vertinamą sritį kuruojančiam finansų viceministrui, o šis priėmė sprendimą laikytis lošėjo apsaugai palankesnio reguliavimo.

Departamentas nepritaria Gairių teiginiui, kad galiojančių teisės aktų nuostatomis nuotoliniams lošimams sudaromos palankesnės sąlygos, motyvuodamas, kad visų rūšių lošimai yra vienodai rizikingi, todėl įstatymu turėtų būti nustatytos vienodos, tačiau protingumo principu pagrįstos sąlygos visų rūšių lošimams. Teisės aktais turi būti nustatomi racionalūs ir adekvatūs reikalavimai. Pavyzdžiui, šiuo metu reikalaujama gauti savivaldybės tarybos sutikimą steigiant fizines lošimų organizavimo vietas, tačiau toks sutikimas nereikalingas organizuojant nuotolinius lošimus dėl akivaizdžių priežasčių, nes fizinių lošimo vietų buvimas šiuo atveju yra neaktualus. Tikėtina, kad būtent ši aplinkybė Gairėse vertinama kaip palankesnių sąlygų nuotoliniams lošimams sukūrimas. Savivaldybės įtraukimas į lošimų vietų steigimo procesą yra neabejotinai svarbus, nes vietos savivalda geriausiai gali įvertinti teritorijos infrastruktūrą, gyventojų poreikius ir bendruomenės nuomonę. Vis dėlto nuotoliniai lošimai nėra siejami su konkrečia vieta ar savivaldybės teritorija, todėl savivaldybės tarybos sutikimo reikalavimas šiuo atveju nesukurtų papildomo teisinio tikslingumo, o kurtų perteklinę ir neproporcingą administracinę naštą lošimų operatoriui.

Dėl šiuo metu nesudarytų sąlygų Apribojusių savo galimybę lošti asmenų registre (toliau –ASGLAR) registruotis asmenims, dalyvaujantiems loterijose ir turintiems priklausomybės požymių, atkreiptinas dėmesys, kad toks siūlymas ekspertiniu lygiu buvo svarstytas Departamente kartu su LPT. Siūlymas pristatytas, aptartas ir sprendimas suderintas su kuruojančiu finansų viceministru.

Atkreiptinas dėmesys, kad toks siūlymas yra pateiktas verslo subjektų, kurie konkuruoja su loterijų verslo organizatoriais dėl lošėjų pritraukimo lošti B kategorijos automatais, tačiau jo įgyvendinimas techniškai įmanomas tik tais atvejais, kai loterijos bilietai parduodami internetu. Tokiu atveju būtų sukuriamos nevienodos konkurencinės sąlygos ūkio subjektams. Jeigu reikalavimas būtų taikomas visoms loterijoms, reikėtų užtikrinti, kad kiekvienoje bilietų platinimo vietoje, įskaitant mažmeninės prekybos tinklų kasas, būtų įdiegta speciali programinė įranga, galinti patikrinti asmens duomenis ASGLAR. Be to, bilietą parduodantis asmuo turėtų identifikuoti pirkėjo tapatybę, naudodamasis Lietuvos Respublikos gyventojų registre pateiktais duomenimis. Toks reikalavimas sukeltų neproporcingą administracinę naštą tiek loterijas organizuojantiems ūkio subjektams, tiek platintojams, kurie nesusiję su lošimų veikla, taip pat padidintų ir asmens duomenų apsaugos pažeidimų riziką. Be to, nėra atliktų tyrimų, kurie pagrįstų priklausomybės nuo loterijų riziką ar jos mastą. Ypač tai aktualu tiražinių loterijų atveju, kurios yra pačios populiariausios ir kurios vyksta tik kartą per savaitę, t. y. pasižymi ribotu dalyvavimo dažnumu. Taip pat pažymėtina ir tai, kad

	<p>Lietuvoje veikiančios loterijų organizatoriai savo interneto svetainėse teikia informaciją apie atsakingą dalyvavimą loterijose, laikosi atsakingo verslo organizavimo kodekso ir savo iniciatyva yra įdiegę savanoriško apsiribojimo nuo dalyvavimo loterijose programą, iš esmės analogišką ASGLAR, kuri taip pat mažina aptariamą riziką.</p> <p>Gairėse nurodoma, kad kai kuriuos loterijų ir azartinių lošimų organizatoriams ir jų veiklos kontrolei taikomus reikalavimus nustato ne ALĮ, bet jo pagrindu priimti žemesnės galios detalizuojantys teisės aktai, pavyzdžiui, Azartinių lošimų licencijavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. birželio 19 d. nutarimu Nr. 740 „Dėl Azartinių lošimų licencijavimo taisyklių patvirtinimo“.</p> <p>Departamentas pažymi, kad ūkio veiklų licencijavimo politiką ir jos įgyvendinimą formuoja Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija (toliau – EIM). EIM parengtame Licencijavimo pagrindų apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. 937 „Dėl Licencijavimo pagrindų aprašo ir Licencijų informacinės sistemos nuostatų patvirtinimo“, išdėstyti reikalavimai, taikomi veiklos licencijavimą reguliuojantiems įstatymams ir licencijavimo taisyklėms, t. y. veiklos licencijavimą reguliuojančiuose įstatymuose turi būti įtvirtintos su ūkio subjektų veiklos licencijavimu susijusios esminės nuostatos, o licencijavimo taisyklėse turi būti nustatyta tik reikalavimų, susijusių su licencijų išdavimu, pakeitimu, atsisakymu išduoti licenciją, licencijų galiojimo sustabdymu, galiojimo sustabdymo panaikinimu, galiojimo panaikinimu, licencijuojamos veiklos sąlygų laikymusi, įgyvendinimo tvarka. Lošimų veiklos licencijavimo reikalavimai nustatyti vadovaujantis minėtu Licencijavimo pagrindų aprašu ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento nustatyta tvarka suderinti su EIM – tiek dėl ALĮ nustatytų reikalavimų, tiek ir dėl lošimų licencijavimo taisyklėse įtvirtintų reikalavimų.</p> <p>Pažymėtina, kad Departamentas inicijavo ALĮ pakeitimą, kuriuo, be kitų keičiamų nuostatų, mažinamos pinigų plovimo pasireiškimo rizikos, apibrėžiamos sąvokos, kurios panaikina teisinio reguliavimo neapibrėžtumą išduodant leidimus atidaryti lošimo organizavimo vietas prekybos centruose, bei išsamiau nustato asmenų, kuriems taikomas nepriekaištingos reputacijos reikalavimas, kategorijas. ALĮ pakeitimu taip pat bus nustatyta lošimų organizavimo reglamento struktūra, reglamentui taikomi reikalavimai, tvirtinimo procedūra ir terminai, išskirtos ir aiškiai apibrėžtos nuotolinių lošimų rūšys.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad į dalį Gairėse pateiktų pastabų, t. y. dėl baudų apskaičiavimo tvarkos nustatymo įstatymo įgyvendinamajame teisės akte, neaiškių pažeidimą lengvinančių ir (ar) sunkinančių aplinkybių kriterijų, jau buvo atsižvelgta 2024 m. lapkričio 7 d. priėmus ALĮ pataisas⁸, kuriomis buvo patikslinti pažeidimą lengvinančių ir (ar) sunkinančių aplinkybių kriterijai, įtvirtinta baudų apskaičiavimo tvarka.</p> <p>LPT patikslino ir LPT direktoriaus įsakymais:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) patvirtino Azartinius lošimus ir loterijas organizuojančioms bendrovėms skirtų nurodymų, kuriais siekiama užkirsti kelią pinigų plovimui ir (ar) teroristų finansavimui, tvarkos aprašą; 2) patvirtino Ūkio subjektų, organizuojančių azartinius lošimus, didžiąsias, mažąsias loterijas ir žaidimus žaidimo automatais, patikrinimo taisykles; 3) panaikino Lietuvos Respublikos azartinių lošimų įstatyme nustatytą baudų apskaičiavimo tvarkos aprašą⁹. <p><i>Išvada. Atsižvelgiant į tai, kad Departamentas pateikė išsamią, teisės aktų nuostatomis pagrįstą informaciją, susijusią su Gairėse nurodytomis rizikomis, o Gairėse šios rizikos tik konstatuojamos, bet nedetalizuojamos, ir į tai, kad STT ir</i></p>
--	---

⁸ Prieiga internete [XIV-3080 Lietuvos Respublikos azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 1, 2, 7-3, 10, 10-1, 16, 20, 20-1, 20-3...](#)

⁹ Prieiga internete [DIE-456 Dėl Lošimų priežiūros tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos direktoriaus 2020 m...](#)

	<p><i>Departamentas nevienodai traktuoja ir vertina tiek šių rizikų pobūdį, tiek jų galimą poveikį, nėra galimybės objektyviai išsiaiškinti realią situaciją aptariamais klausimais ir parengti tikslias bei efektyvias korupcijos prevencijos priemones. Todėl tikslinga FM inicijuoti STT ir Departamento specialistų diskusiją, siekiant išsiaiškinti:</i></p> <p><i>1) į kokias konkrečias Departamento kompetencijos srityje pateiktas STT antikorpucinių teisės aktų vertinimų rekomendacijas, kaip nurodyta Gairėse, nebuvo atsižvelgta, ir prireikus priimti sprendimus, kurie užtikrintų STT pateiktų rekomendacijų tinkamą įgyvendinimą;</i></p> <p><i>2) skirtumus tarp STT ir Departamento pozicijų Gairėse nurodytų rizikų vertinimo ir valdymo klausimais ir, esant abipusiam sutarimui, pateikti FM vadovybei pasiūlymus dėl atitinkamų Veiklos sritį reglamentuojančių teisės aktų nuostatų tobulinimo poreikio, apimties ir reikalingų antikorpucinių nuostatų įtvirtinimo.</i></p> <p>2. Dėl R₂ rizikos</p> <p>Atliekant KPTN buvo nagrinėjama, kaip Departamento darbuotojai, kurie dalyvauja rengiant, svarstant ir priimant Veiklos sritį reglamentuojančių teisės aktų projektus, įgyvendina Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatyme ir Lietuvos Respublikos lobistinės veiklos įstatyme nustatytas pareigas deklaruoti savo privačius interesus, vengti interesų konflikto ir deklaruoti jų atžvilgiu vykdytą lobistinę veiklą.</p> <p>Susipažinus su Privačių interesų registre (PINREG) pateiktais duomenimis, nustatyta, kad visi Veiklos srityje funkcijas atliekantys darbuotojai yra pateikę savo privačių interesų deklaracijas, kuriose nedeklaravo duomenų, galinčių kelti interesų konflikto riziką.</p> <p>Departamentas informavo, kad interesų konfliktų prevenciją užtikrina šiomis priemonėmis: Departamento ir (ar) jo skyrių vadovai paprašo darbuotojo pateikti susipažinti su jiems tiesiogiai pavaldžių darbuotojų privačių interesų deklaracijose pateiktais duomenimis, neskiria užduočių, galinčių sukelti interesų konfliktą, primena pareigą nedelsiant informuoti tiesioginį vadovą apie galimą ar esamą interesų konfliktą, o esant poreikiui, užtikrina, kad darbuotojas nusišalintų nuo konkrečių sprendimų ar veiksmų, galinčių kelti interesų konflikto riziką. Taip pat ši tema reguliariai aptariama Departamento darbų aptarimo metu.</p> <p>Veiklos srityje funkcijas atliekantys darbuotojai finansų ministro įgaliotam asmeniui taip pat teikia ir Lobistinės veiklos priežiūros Lietuvos Respublikos finansų ministerijoje taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 2021 m. vasario 1 d. įsakymu Nr. 1K-25 „Dėl Lobistinės veiklos priežiūros Lietuvos Respublikos finansų ministerijoje taisyklių patvirtinimo“, (toliau – Lobistinės veiklos priežiūros taisyklės) priede nustatytos formos darbuotojo, kurio atžvilgiu vykdyta lobistinė veikla, deklaracijas (toliau – Deklaracija).</p> <p>Susipažinus su Veiklos srityje funkcijas atliekančių darbuotojų pateiktų Deklaracijų duomenimis ir juos palyginus su Skaidrių teisėkūros procesų informacinėje sistemoje (SKAIDRIS¹⁰) skelbiamų Lobistų skaidrumo deklaracijų duomenimis, paaiškėjo, kad deklaruoti duomenys apie susitikimų datas ir juose dalyvavusius asmenis atitinka, tačiau visų deklaracijų turinys yra lakoniškas, itin apibendrintas ir mažai informatyvus.</p> <p>Pažymėtina, kad atliekant KPTN buvo atkreiptas dėmesys į Departamento atsakymus į klausimą, kokios, jo vertinimu, didžiausios korupcijos rizikos galimai egzistuoja Veiklos srityje. Departamento vertinimu, didžiausią riziką Veiklos srityje kelia „lobistų veikimas per politikus“. Atsakymuose į Klausimyno klausimus pažymima, kad su Veiklos sritimi susijusioje rinkoje veikia 4 asociacijos, iš kurių 3 atstovauja lošimų ir 1 loterijų verslo subjektams. Visos asociacijos vykdo aktyvią lobistinę veiklą (kaip registruoti juridiniai asmenys, vykdančios lobistinę veiklą, ar asociacijos vadovai, kaip registruoti lobistai). Lošimų verslui atstovaujančios</p>
--	---

¹⁰ Prieiga internete [SKAIDRIS](#).

asociacijos nuolat kreipiasi į Lietuvos Respublikos Seimo komitetus (dažniausiai Biudžeto ir finansų komitetą), Seimo frakcijas ar atskirus Seimo narius, teikdami pasiūlymus bei tariamai ekspertinius vertinimus dėl lošimų ir (ar) loterijų rinkos reguliavimo, apmokestinimo, siekdami palankesnių sąlygų atstovaujamo verslo subjektams, ar siekdami blokuoti Seime svarstomas teisėkūros iniciatyvas, kurios verslui nėra palankios. Lošimų verslui atstovaujančios asociacijos nuolat kreipiasi į FM dėl netinkamo sektoriaus reguliavimo ir (ar) daro spaudimą priimti tam tikrus sprendimus.

Minėta Departamento pateikta informacija rodo, kad Departamentas pabrėžia daugiau negatyvius lobistinės veiklos aspektus. Tačiau Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos (toliau – VTEK) parengtose Rekomendacinėse gairėse dėl lobistinės veiklos ir įtakos teisėkūrai¹¹, remiantis Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) pozicija, pabrėžiama, kad lobistinė veikla, galinti tapti įrankiu galingoms interesų grupėms daryti įtaką teisės aktams visuomenės interesų sąskaita, taip pat gali būti ir pozityvi jėga, suteikianti galimybę demokratiškai atstovauti interesų grupėms. Šiuo metu visuomenėje požiūris į lobistinę veiklą vykdančius asmenis dažniausiai neigiamas, jų veikla neretai tapatinama su korupcine veikla, paminėta, kad neretai jų dėka sprendimus priimančioms asmenims suteikiama papildoma informacija, kuri, esant veiksmingai atsiskaitymo už veiklą sistemai, galėtų tapti visuomenės diskusijų objektu, dėl to taptų labiau tikėtinas visoms šalims priimtino sprendimo priėmimas, kartu sumažėtų korupcinio susitarimo rizika.

Taip pat pažymėtina, kad vienpusiškai gana neigiamam požiūriui į lobistinę veiklą gali turėti įtakos ir tai, kad FM darbuotojams trūksta informacijos šiuo klausimu. FM interneto ir intraneto svetainėse neskelbiama jokios informacijos (nuorodos) apie lobistinę veiklą reglamentuojančius teisės aktus, FM nustatytą ir vykdomą lobistinės veiklos priežiūrą, darbuotojų, kuriems lobistine veikla siekiama daryti įtaką, pareigas ir kt.

Taip pat būtų naudinga parengti atmintinę FM darbuotojams lobistinės veiklos klausimais, joje pateikiant apibendrintą informaciją apie patiriamos lobistinės įtakos deklaravimą, kaip atpažinti ir išvengti netinkamo lobistinės veiklos poveikio, praktinius pavyzdžius ir situacijas, su kuriomis gali būti susiduriama patiriant lobistų įtaką, ir patarimus, kaip išvengti netinkamos šios įtakos arba panaudoti kontaktų su lobistais metu gautą papildomą informaciją FM rengiamiems teisės aktams tobulinti.

Išvada: Atsižvelgiant į išdėstytas aplinkybes:

1) tikslinga organizuoti praktiniais pavyzdžiais pagrįstus FM darbuotojų mokymus, kurie padėtų sumažinti ar išvengti nepagrįstų sprendimų priėmimo rizikos dėl perteklinio išorinio spaudimo – geriau suprasti lobistinės įtakos ribas ir tai, kada siūlymai yra neobjektyvūs ar neskaidrūs, lengviau atsispirti galimam lobistų spaudimui;

2) parengti atmintinę lobistinės veiklos klausimais, pateikiant joje apibendrintą informaciją ir praktinius pavyzdžius apie patiriamos lobistinės įtakos deklaravimą, kaip atpažinti ir išvengti netinkamo lobistinės veiklos poveikio ir pan.

3) FM interneto svetainės skyrelyje „Korupcijos prevencija“ ir FM intranete nuolat skelbti aktualią informaciją lobistinės veiklos klausimais (Lobistinės veiklos priežiūros taisyklės, asmenų, finansų ministro įgaliotų kontroliuoti, kaip laikomasi Lobistinės veiklos priežiūros taisyklių reikalavimų, kontaktinę informaciją, nuorodas į lobistinę veiklą reglamentuojančius teisės aktus, VTEK rekomendacijas dėl lobistinės veiklos ir pan.).

4. Nustatyti korupcijos rizikos veiksniai:

1. STT ir Departamentas nevienodai traktuoja ir vertina Gairėse nurodytas rizikas.

¹¹ Prieiga internete:

https://kasiadorys.lt/data/public/uploads/2025/03/vtek_rekomendacines_gaires_del_lobistines_veiklos_ir_itakos_teisekurai_2021.pdf.

<p>2. Veiklos srityje funkcijas atliekančių darbuotojų atžvilgiu vykdomas perteklinis lobistų ir jų grupių spaudimas hipotetiškai gali iškreipti sprendimų priėmimo procesą ir lemti viešojo intereso neatitinkančius sprendimus.</p> <p>3. FM interneto ir intraneto svetainėse neskelbiama informacija apie lobistinę veiklą.</p>			
<p>5. Siūlomos rizikos mažinimo ir nustatytų jos veiksmų pašalinimo priemonės:</p> <p>5.1. FM inicijuoti STT ir Departamento specialistų diskusiją, siekiant išsiaiškinti:</p> <p>1) į kokias konkrečias Departamento kompetencijos srityje pateiktas STT antikorupcinių teisės aktų vertinimų rekomendacijas, kaip nurodyta Gairėse, nebuvo atsižvelgta, ir prireikus priimti sprendimus, kurie užtikrintų STT pateiktų rekomendacijų tinkamą įgyvendinimą;</p> <p>2) skirtumus tarp STT ir Departamento pozicijų Gairėse nurodytų rizikų vertinimo ir valdymo klausimais ir, esant abipusiam sutarimui, pateikti FM vadovybei pasiūlymus dėl atitinkamų Veiklos sritį reglamentuojančių teisės aktų nuostatų tobulinimo ir reikalingų antikorupcinių nuostatų įtvirtinimo.</p> <p>5.2. Organizuoti praktiniais pavyzdžiais pagrįstus darbuotojų mokymus, kurie padėtų sumažinti ar išvengti nepagrįstų sprendimų priėmimo rizikos dėl perteklinio išorinio spaudimo – geriau suprasti lobistinės įtakos ribas ir tai, kada siūlymai yra neobjektyvūs ar neskaidrūs, lengviau atsispirti galimam lobistų spaudimui.</p> <p>5.3. Parengti atmintinę lobistinės įtakos nustatymo ir neigiamos šios įtakos valdymo klausimais.</p> <p>5.3. FM interneto svetainės skyrelyje „Korupcijos prevencija“ ir FM intranete nuolat skelbti aktualią informaciją lobistinės veiklos klausimais.</p>			
Eil. Nr.	Priemonės aprašymas	Atsakingas subjektas	Įvykdymo terminas
1.	Inicijuoti STT ir Departamento specialistų diskusiją Gairėse nurodytų rizikų vertinimo ir valdymo klausimais; pateikti FM vadovybei pasiūlymus dėl atitinkamų Veiklos sritį reglamentuojančių teisės aktų nuostatų tobulinimo poreikio, apimties ir reikalingų antikorupcinių nuostatų įtvirtinimo.	Departamentas	2026-07-01
2.	Organizuoti praktiniais pavyzdžiais pagrįstus darbuotojų mokymus, kurie padėtų sumažinti ar išvengti nepagrįstų sprendimų priėmimo rizikos dėl perteklinio išorinio spaudimo – geriau suprasti lobistinės įtakos ribas ir tai, kada siūlymai yra neobjektyvūs ar neskaidrūs, lengviau atsispirti galimam lobistų spaudimui.	FM Personalo valdymo skyrius	Kasmet pagal mokymo renginių planus
3.	Parengti atmintinę FM darbuotojams lobistinės įtakos nustatymo ir neigiamos šios įtakos valdymo klausimais.	FM Personalo valdymo skyrius	2026-06-30
4.	FM interneto svetainės skyrelyje „Korupcijos prevencija“ ir FM intranete skelbti aktualią informaciją lobistinės veiklos klausimais.	FM Personalo valdymo skyrius	Nuolat